

Jaarverslag adviesraad WMO en Jeugd SWF 2019

Algemeen

Organisatie WMO Adviesraad

In het verslagjaar 2019 heeft Arend Schenkel afscheid genomen als voorzitter van de WMO Adviesraad. Hij is per 1 november 2019 opgevolgd door Andries Ekhart.

Voorts heeft Sybren Jansen, lid van het algemeen bestuur en voorzitter van de Werkgroep Wonen, de raad verlaten.

Verordening Adviesraad WMO en Jeugd

De WMO Adviesraad werkt onder een gemeentelijke verordening. De bestaande verordening was op veel punten achterhaald en verouderd. De nieuwe verordening is in december 2019 vastgesteld door de gemeenteraad. De volledige tekst is te vinden op de website van de adviesraad (www.wmoadviesraadswf.nl).

Samenwerking met Cliëntenraad WBB en Adviesraad Toegankelijkheid

Het werk van deze adviesraden heeft veel raakvlakken met de activiteiten van de WMO Adviesraad. Daarom is in 2019 veel gezamenlijk overlegd en zijn dossiers afgestemd om dubbel werk en/of verwarrende signalen te voorkomen.

Het bestuur van de WMO Adviesraad zou de samenwerking met de beide raden graag intensiveren. Het liefst zou het bestuur zien dat de raden op termijn in elkaar opgaan. Hierdoor zou een krachtig adviesorgaan ontstaan dat beter in staat is de gemeente te adviseren dan vanuit de huidige versnipperde structuur mogelijk is. Voorts zou het een efficiënte bundeling betekenen van beschikbare bestuurskracht en praktijkervaring. Voor een dergelijke 'fusie' zijn de geesten echter nog niet rijp. De ambitie blijft.

Pilot geïntegreerd indiceren

In 2019 is door de gemeente een pilot gestart rond het indiceren van aanvragen voor de WMO en de wijkverpleging. Hierbij wordt de indicatie gedaan door een gebiedsteammedewerker en een medewerker van de thuiszorg, waarna de gemeente een

beschikking afgeeft. De pilot moet uitwijzen of deze werkwijze voordelen biedt in vergelijking met de bestaande route. Ook moet de pilot uitwijzen of het principe van geïntegreerd indiceren door de nieuwe werkwijze niet te veel onder druk komt te staan.

De Adviesraad WMO volgt de pilot en zal zich oriënteren op het eindverslag.

Cliënt ervaringsonderzoek

Medio 2019 heeft de WMO Adviesraad op verzoek van de gemeente meegedacht over het Cliëntervaringsonderzoek Nieuwe Stijl.

Het doel was gestalte te geven aan de wens van de gemeente om af te stappen van de huidige onderzoeksmethodiek en een nieuwe continue meetmethode te introduceren.

Wij waren van mening dat dit een uitstekend plan is. Wij hebben dit standpunt tijdens het genoemde gesprek nadrukkelijk naar voren gebracht. Een nieuwe onderzoeksopzet, op basis van continue meten, heeft verschillende grote voordelen. Wij noemen er enkele:

- De respondenten hebben de contactervaring nog vers in het geheugen, waardoor de antwoorden relevanter en completer worden.
- Het onderzoek Nieuwe Stijl zou opgedeeld kunnen worden in ervaringen met de gemeente, het gebiedsteam en de zorgaanbieder.
- In het onderzoek zou een non – response analyse worden meegenomen, die belangrijke informatie gaat leveren over de mate waarin de responsgroep representatief is voor de totale populatie.
- De non response analyse is voorts belangrijk om een beeld te krijgen van de WMO-ervaringen van specifieke groepen als immigranten en laaggeletterden.
- In het onderzoek zou extra onderzoek plaatsvinden bij respondenten die een slechte ervaring hebben (de ‘onvoldoendes’). Ook hier is veel eer te behalen. Voor de verbetering van de dienstverlening zijn de achten en negens niet zo interessant, de vieren en vijven des te meer.
- Het onderzoek Nieuwe Stijl zou de verschillen in beleving en waardering tussen stad en platteland in kaart brengen.

Bestuurlijk overleg met wethouder Gea Wielinga

In het verslagjaar heeft regelmatig bestuurlijk overleg plaatsgevonden. Hierin vertegenwoordigt het dagelijks bestuur de WMO Adviesraad. De agenda wordt opgesteld door de adviesraad en de gemeente. Van de bijeenkomsten worden notulen gemaakt die worden gedeeld met de leden van het algemeen bestuur.

Het BO kende in 2019 onder andere de volgende onderwerpen:

- Tekorten Jeugdzorg en WMO-voorzieningen. Dit is een structureel probleem. Oplossingen worden gezocht binnen de gemeentelijke en provinciale begroting. Voorts speelt er een intensieve lobby richting de rijksoverheid ten aanzien van vergroting van de Haagse bijdrage.

- De kwaliteit van het zorgaanbod, zowel in kwalitatieve als kwantitatieve zin. In dit kader speelt ook het voornemen van de gemeente om het aantal gecontracteerde zorgpartijen in de toekomst sterk te verminderen.
- Het functioneren van de gebiedsteams. Om de dienstverlening aan de burgers kwalitatief te kunnen garanderen en om wachtlijsten te voorkomen is de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in de gebiedsteams, zowel getalsmatig (meer medewerkers) als in kwaliteit (kennis, ervaring, opleiding).
- Keuzevrijheid van de zorggebruiker in de toekomst.

Transformatie sociaal domein en evaluatie sociaal domein

In 2019 is het rapport Evaluatie Sociaal Domein verschenen. Hierin staat een analyse van de ontwikkeling van de dienstverlening in het sociaal domein van de afgelopen jaren. Voorts worden er aanbevelingen, verbeterpunten en toekomstscenario's beschreven.

Aan de hand van de evaluatie is door de gemeente een lijst met projecten opgesteld die die moeten bijdragen aan een verdere stroomlijning van zorgprocessen en de kwaliteit van de dienstverlening richting klanten.

De Adviesraad heeft kennisgenomen van de inhoud van het rapport en de voorgenomen beleidsmaatregelen en zal de opvolging nauwgezet volgen.

Provinciaal netwerkoeverleg

Er bestaat een provinciaal netwerk van WMO Adviesraden. Tot nu toe was de betrokkenheid van de afzonderlijke gemeentelijke adviesraden niet groot. Georganiseerde activiteiten moesten vanwege gebrek aan deelname regelmatig worden afgezegd.

Toch acht de adviesraad een bovengemeentelijke samenwerking van belang. Ervaring uitwisselen, samen kijken naar de toekomst aan de hand van actuele thema's enz.

Uiteindelijk is besloten het provinciaal netwerk toch in de lucht te houden.

Toezichthouder zorgkwaliteit

De adviesraad heeft twee gesprekken gehad met Jan Hibma, in zijn functie als gemeentelijk toezichthouder op de kwaliteit van de zorgverlening.

Dit toezicht betreft 164 aanbieders voor jeugd en 120 voor de WMO. De helft van deze aanbieders heeft wel een contract met de gemeente, maar geen cliënten. Het feitelijk toezicht vindt dus plaats op ca. 140 aanbieders.

Het toezicht richt zich op de kwaliteit van de zorg en op de rechtmatigheid van de zorg. Dit gebeurt door twee functionarissen, waarbij de aandachtsgebieden 'kwaliteit' en 'rechtmatigheid' (waaronder fraudeonderzoek) onderling zijn verdeeld.

De toezichthouder werkt zowel reactief (op basis van signalen c.q. klachten), pro-actief (onderzoek 20 woonboerderijen) als preventief (onaangekondigd bezoek geselecteerde zorgaanbieders).

De conclusie is dat de toezichthouders goed werk verrichten, maar dat hun capaciteit (te) beperkt is. Het risico bestaat dat er misstanden 'onder water' blijven.

Het toezicht op de kwaliteit van de zorg blijft een belangrijk aandachtspunt van de adviesraad.

VN-verdrag en inclusie-agenda

De adviesraad heeft, samen met de Adviesraad Toegankelijkheid, een advies aan de gemeente uitgebracht om meer aandacht te besteden aan het VN-verdrag en te komen tot de ontwikkeling van een inclusie-agenda.

Sinds juli 2016 is in Nederland het VN-verdrag over de rechten van personen met een handicap van kracht. Het Rijk, de Alliantie, VNO-NCW, MKB-Nederland en de VNG willen samen de beginselen uit het VN-verdrag in de praktijk verwezenlijken en hebben als eerste stap gezamenlijk een implementatieplan opgesteld.

De VNG heeft de implementatie een extra impuls gegeven met de ontwikkeling van het zogenaamde Koploper programma, gericht op het volwaardig meedoen van inwoners met een beperking. Op dit moment mogen 25 gemeenten zich Koploper noemen. Alle Koplopers hebben het door henzelf opgestelde manifest 'Iedereen Doet Mee!' ondertekend. Dit manifest verplicht de gemeenten daadwerkelijk aan de slag te gaan met het ontwerp, de implementatie en borging van een Inclusie-Agenda.

In Friesland is Leeuwarden weliswaar geen Koploper, maar maakt wel belangrijke stappen om de naleving van het VN-verdrag handen en voeten te geven.

Het dringende advies aan de gemeente was om het ontwerp, implementatie en borging van een Inclusie-Agenda Súdwest-Fryslân hoge prioriteit te geven.

Dit begint inmiddels gestalte te krijgen door de benoeming van twee ambtenaren die zich met dit onderwerp bezig gaan houden. In eerste instantie inventariseren zij wat er binnen de gemeente aan projecten op dit gebied plaatsvindt en steken zij hun licht op bij collega-gemeenten die al verder in het proces zijn. De uiteindelijke opdracht is de ontwikkeling van een inclusie-agenda specifiek voor onze gemeente.

Geweld hoort nergens thuis

Project 'geweld hoort nergens thuis'. De werkgroep Mantelzorg heeft zich in dit project verdiept en inbreng geleverd bij de inhoudelijke strekking van het project. Daarbij is specifiek aandacht gevraagd voor geweld in mantelzorgsituaties. Het punt 'ontspoorde mantelzorg' wordt opgenomen in het projectplan. Gebiedsteams van gemeentes worden benaderd om aan het onderwerp aandacht te besteden en krijgen handvatten om er wat mee te doen.

Pilot indicatie enkelvoudige Huishoudelijke Hulp door de wijkverpleegkundige

De pilot wordt uitgevoerd met Patyna. De WMO-consulent en wijkverpleegkundige gaan samen op pad en oefenen, zodat de wijkverpleegkundige vanaf januari de indicatie kan doen. Er wordt gestart in Bolsward en na een half jaar wordt er gemonitord. Patyna mag

alleen kijken naar huishoudelijke hulp. Als er meer aan de hand is, wordt het gebiedsteam ingeschakeld.

Daarnaast gaat een andere pilot van start: telefonisch indiceren in plaats van huisbezoek. Ook dit geldt alleen voor huishoudelijke hulp. Resultaten van beide pilots worden gebruikt voor goede inkoop van huishoudelijk hulp/thuiszorg.

De adviesraad volgt beide pilots kritisch.

Werkgroep Jeugd

In 2019 heeft de werkgroep vijf keer vergaderd: in februari, april, juni, september en november.

In juni werd afscheid genomen van Nynke de Vries (voorzitter) en daarna van Erik van der Veer (vertegenwoordiger Cliëntenraad WWB). Ook Idzard Pruiksmā van het Sociaal Collectief die regelmatig aanschoof, heeft de werkgroep verlaten vanwege een andere baan. De afspraak is nu dat medewerkers van Sociaal Collectief bij toerbeurt de vergaderingen bijwonen, mede afhankelijk van de aard van de te bespreken onderwerpen.

Versterking kwam doordat Karlijn Houben, werkzaam bij Home Start van Humanitas, onze vergaderingen ging bijwonen. Ze bracht kennis en ervaring op het gebied van jonge kinderen en hun ouders in beeld. Sinds februari is ze lid van de werkgroep Jeugd. De andere leden zijn Wietse de Haan, Arnold Hagedorn, Nita de Jong en Winkie Zeldenrust (voorzitter).

In 2019 heeft regelmatig overleg plaatsgevonden met ambtenaren belast met voor de werkgroep relevante dossiers en één keer met de wethouder Jeugd.

De volgende onderwerpen zijn in 2019 aan de orde geweest:

Algemeen

Ruime aandacht is besteed aan de vernieuwde inkoopsystematiek (vaste trajectprijzen, vooruitbetaling van 70% aan de aanbieder), (landelijke) problemen op het gebied van budgetoverschrijding in de jeugdzorg en de nijpende situatie in de jeugdbescherming.

Project POH GGZ Jeugd

De inzet van de praktijkondersteuner GGZ-jeugd in de huisartsenpraktijk is als project in 2019 afgerond en wordt dankzij de succesvolle resultaten in 2020 verder geïmplementeerd door de gemeente in samenwerking met zorgverzekeraar De Friesland.

Cool Súdwest

Dit project richt zich op het voorkomen van middelengebruik bij minderjarigen.

Positie van (soms heel) jonge mantelzorgers

De gemeente is betrokken geweest bij het provinciale Actieplan For Fryske Bern. De werkgroep Jeugd heeft de ontwikkeling en uitvoering van het plan gemonitord.

Passend onderwijs

In juli 2019 kwamen er signalen van ouders dat de uitvoering van de regeling voor scholierenkorting voor treinvervoer in Súdwest Fryslân veranderd was. Ouders ontvingen een afwijzing na hun aanvraag voor scholierenkorting voor het nieuwe schooljaar, terwijl hun kind(eren) die korting al een of twee jaar gekregen had(den). De motivatie voor de afwijzing was steeds dat de leerling de eerste drie jaar Vmbo, Havo en Vwo op het CGS Bogerman in Koudum had kunnen volgen. Vanaf het vierde schooljaar zou men weer een aanvraag voor korting kunnen indienen. Deze tijdelijke regeling, in 2017 ingevoerd door de gemeente en vanaf 2018 gefinancierd door de provincie, werd nu veel strikter toegepast. De gemeente had de keuze van ouders (en kinderen) om direct in Sneek naar school te gaan vaak gehonoreerd. Al snel bleek ons dat er een evaluatie was geweest waarbij de provincie de gemeente erop op wees dat de regeling voortaan strikter zou moeten worden uitgevoerd. De reden is dat de provincie streng de hand wil houden aan haar principe dat kinderen na de basisschool de eerste jaren voortgezet onderwijs in Koudum kunnen volgen. Ouders hebben daar, om verschillende redenen, vaak een andere mening over.

De WMO Adviesraad staat op het standpunt dat het niet juist is om de korting voor het treinabonnement te beperken tot scholieren die het eerste deel van hun opleiding in Koudum hebben gevolgd. Vrijheid van onderwijskeuze en het vermijden van een knip in het schooltraject staan centraal. Hierover is nu overleg gaande tussen de WMO Adviesraad en de gemeente.

Werkgroep Mensen met een beperking

De werkgroep 'Mensen met een beperking' is ingesteld om specifiek aandacht te besteden aan de uitwerking van het beleid om mensen langer thuis te laten wonen. Mensen met een beperking zijn een kwetsbare groep en de uitvoering van het beleid leidt tot veel knelpunten en problemen.

De werkgroep heeft een duidelijk raakvlak met de Adviesraad Toegankelijkheid. Deze laatste richt zich echter met name op fysieke beperkingen, terwijl de werkgroep zich juist bezig houdt met mensen met een verstandelijke beperking.

Een nauwe samenwerking en afstemming van activiteiten en adviezen is natuurlijk noodzakelijk.

De werkgroep 'Mensen met een beperking' is eind 2019 van start gegaan. Het VN Verdrag voor mensen met een handicap is een belangrijke leidraad voor de werkgroep. In 2020 zal een concreet werkplan gestalte krijgen.

Werkgroep Wonen

De werkgroep Wonen heeft een actieve rol gespeeld in het overleg met een breed scala aan partijen waaronder gemeente, zorgaanbieders, woningbouwcorporaties, huurdersverenigingen. Het belangrijkste aandachtspunt van het overleg is (toekomstige) huisvesting van kwetsbare doelgroepen.

De gemeente is eindverantwoordelijk voor dit overleg en moet vraag en aanbod inventariseren. Er zijn grote verschillen tussen corporaties ten aanzien van wachttijden en prioriteiten. Er is een heldere visie nodig voor de woningbouwcorporaties, zorginstellingen

zoals Patyna. Het overleg wordt in mei en juni vervolgd en krijgt dan een wat concretere inslag. De WMO-adviesraad blijft betrokken bij de ontwikkeling van het beleid op dit onderwerp.

Specifieke aandachtspunten die door de werkgroep Wonen in het overleg zijn ingebracht:

- Situatie in kleine dorpen. Daar is weinig huuraanbod voor starters en ouderen omdat corporaties hun huurwoningen in de dorpen verkopen. De paar huizen die overblijven gaan naar bijzondere doelgroepen, dat geeft scheve gezichten in dorpen.
- Oppassen voor te rooskleurige beelden. Zelfstandig wonen is een gerechtvaardigd uitgangspunt, maar niet voor iedereen haalbaar.

Wonen in Ylostins

Gedurende het verslagjaar 2019 ontstond (maatschappelijke) onrust over de situatie bij Ylostins IJlst. Het is niet duidelijk hoe de toekomst eruitziet en dat leidt tot spanningen bij bewoners.

De adviesraad heeft haar zorgen over dit onderwerp in een brief overgebracht aan de gemeente. De hoofdboodschap was het belangen van de bewoners prioriteit te geven, duidelijk te communiceren over de problematiek en perspectieven te schetsen.

Werkgroep Communicatie

De werkgroep Communicatie bestaat uit Wietse de Haan (voorzitter), Gerlof Otter en Loek Hogenhout.

De werkgroep heeft een communicatieplan gemaakt voor de adviesraad WMO en Jeugd. Dit is besproken met de adviesraad en vastgesteld.

De werkgroep heeft in 2019 de website geactualiseerd. Het design is aangepast en de content is herschreven. Aan de website is het intranet voor de verslagen van de werkgroepen gelinkt.

Er is een nieuwsbrief ontwikkeld. Het blijkt dat de adviesraad niet goed in beeld is bij ambtelijke organisatie, daarom is het belangrijk dat de nieuwsbrief hier ook goed terecht komt. De nieuwsbrief zal voorts gestuurd worden naar alle samenwerkingspartners en andere belangstellenden.

Voor de bestuursleden zijn visitekaartjes ontwikkeld.

Ter discussie is geweest de ontwikkeling van een nieuwe folder. Besloten is deze vooralsnog niet te maken.

Er is een formulier ontwikkeld waarmee de werkgroepen hun jaarplannen kunnen maken. Dit is door alle werkgroepen gedaan.

Tenslotte heeft de werkgroep Communicatie begin 2019 het jaarverslag 2018 geschreven.

Werkgroep Mantelzorg

De werkgroep Mantelzorg bestond uit de volgende leden: Arjen Kuiper (voorzitter), Gerda Boekema, Piet van der Meer, Geeske Venema, Douwe Venema en Gerlof Otter.

Intensieve samenwerking vond plaats met Sociaal Collectief (Jannie de Vries) en de gemeente (Mary Gorren en Esther Veenstra).

De werkgroep Mantelzorg heeft in het verslagjaar 2019 verschillende onderwerpen behandeld. Naast de opdrachten die zij zichzelf had gesteld in haar werkplan, is aandacht besteed aan actualiteiten die zich gedurende het jaar voordeden.

Algemeen

Om de algemene ontwikkelingen t.a.v. mantelzorg(ondersteuning) goed te kunnen volgen, zijn een aantal werkgroepleden lid geworden van MantelzorgNL (voorheen Mezzo). De lidmaatschappen worden betaald uit het budget van de WMO-adviesraad.

Werk en mantelzorg

De erkenning "WIJ WERKEN MANTELZORGVRIENDELIJK" is op 16 december aan de gemeente uitgereikt door de Stichting Werk en Mantelzorg tijdens het overleg van de WMO-adviesraad. In 2020 wordt er een vervolg ingezet, gericht op werkgevers en werkende mantelzorgers in de gemeente.

Jonge mantelzorgers

De werkgroepleden uit Bolsward, Geeske en Douwe Venema, hebben diverse contacten gelegd met het Marnecollege aldaar. Met de medewerker van het Sociaal Collectief afd. Jonge mantelzorgers wordt in 2020 meer nadruk gelegd op deze groep, d.m.v. gastlessen op scholen en zg. Fundagen.

Respijtzorg

Dit onderwerp heeft onvoldoende aandacht gehad. In 2020 zal hier meer tijd en energie aan worden besteed.

Deelname aan de Mantelzorgnetwerken

De Werkgroep is vertegenwoordigd in de vier mantelzorgnetwerken die de gemeente rijk is. Onderwerpen die in de netwerken besproken werden zijn o.a. pilot mantelzorgpas, beoordelen aanvragen Stimuleringsfonds, diverse casussen, Mantelzorgkrant n.a.v. de Week van de Mantelzorg, werk en mantelzorg.

Werkgroepleden hebben deelgenomen aan de Mantelzorgcafé's. Voorts hebben ze een bijdrage geleverd aan de activiteiten in de Week van de Mantelzorg.

Stimuleringsfonds Mantelzorg

De werkgroep was vertegenwoordigd in het bestuur van het Stimuleringsfonds.

Mantelzorgwaardering

De werkgroep heeft een ongevraagd advies neergelegd bij de wethouder t.a.v. het aanvragen van de Mantelzorgwaardering. Dit kan alleen nog digitaal. De vrees van de werkgroep was dat dit voor sommige mantelzorgers een te ingewikkelde procedure betekende. De gemeente heeft in een reactie aangegeven vast te houden aan de digitale werkwijze, maar persoonlijke ondersteuning te geven als dit op problemen stuit. Voorts kunnen mantelzorgers bij de stipepunten en het Sociaal Collectief terecht voor hulp bij het invullen van het aanvraagformulier.

Informatievoorziening aan mantelzorgers

In persoonlijke contacten en via Mantelzorgcafé's is incidenteel relevante informatie

verstrekt. Er is in de Mantelzorgnetwerken kort sprake geweest van een Nieuwsbrief Mantelzorg namens alle netwerken, maar er is geen vervolg aan gegeven. Moet meer nadruk krijgen in 2020.

Preventieve benadering mantelzorgproblematiek

Tijdens werkgroepoverleggen is hierover incidenteel gesproken n.a.v. algemene publicaties.

Hiermee eindigt het jaarverslag van de WMO Adviesraad over 2019.

Wij danken al onze bestuurs- en werkgroepleden voor hun inzet. Het bestuurlijke werk vraagt veel energie en tijd. Het is geweldig dat we een team van mensen hebben dat bereid is deze moeite te doen. Met passie voor de kwetsbare mensen in onze samenleving.

WMO Adviesraad SWF
Mei 2020

Dagelijks Bestuur:
Andries Ekhart
Gerlof Otter
Loek Hogenhout